

Plaatsen van een pacemaker

Versie 10 gepubliceerd op 29-08-2023 11:11 uur

Inleiding

Het plaatsen van een pacemaker

U komt in aanmerking voor het plaatsen van een pacemaker.

Een pacemaker is een apparaatje dat het hart stimuleert door regelmatig een stroomstootje af te geven. De pacemaker helpt uw hart bij het behouden van een zo normaal mogelijk hartritme.

Besluit nemen

Samen beslissen

‘Samen beslissen’ betekent dat u samen met uw arts beslist over welke zorg het beste bij u past. Uw arts geeft u informatie over het plaatsen van een pacemaker, en wat de medische voor- en nadelen hiervan zijn. U bespreekt samen wat dit betekent voor uw eigen situatie.

Uiteindelijk beslist u samen of een pacemaker het beste bij u past. Uw wensen en situatie zijn dus bepalend voor de uiteindelijke beslissing.

Afspraken

Voor de ingreep heeft u een aantal voorbereidende afspraken.

Medicatiespreekuur

Voor de opname krijgt u een afspraak voor het medicatiespreekuur. Meestal is deze afspraak telefonisch.

Opnamedatum

U krijgt thuis een bericht over datum en tijdstip van de opname en waar u zich kunt melden.

Medicijnen

Bereid u voor door de onderstaande stappen goed door te lezen.

Belangrijke informatie!

Bloedverdunners (antistollingsmiddel)

Bij het gebruik van Acenocoumarol of Fenprocoumon ontvangt u instructies over het (tijdelijk) aanpassen van de bloedverdunners.

Geef de datum van de behandeling zo snel mogelijk door aan de trombosedienst. De trombosedienst kan met uw behandelend arts overleggen hoe de dosering van het bloedverdunners moet worden aangepast.

Heeft u geen instructie ontvangen? Neem dan contact op met de trombosedienst. Stop nooit zelf met de medicatie.

Als u NOAC-medicijnen gebruikt, moet u hier tijdelijk mee stoppen. Het tijdstip van stoppen is afhankelijk van het merk en soort NOAC en uw nierfunctie. U krijgt hierover uitleg van uw arts.

Andere medicijnen

Gebruikt u plastabletten? Neem deze dan na de ingreep in.

Heeft u suikerziekte en gebruikt u hiervoor insuline? Dan kunt u de helft van de normale hoeveelheid in de ochtend injecteren, de andere helft na de behandeling. Gebruikt u hiervoor tabletten? Dan neemt u deze in na de behandeling.

Overige medicijnen kunt u gewoon innemen, tenzij de cardioloog anders met u heeft besproken.

Algemeen

Belangrijke informatie!

Nuchter zijn voor de ingreep

Voor deze ingreep is het noodzakelijk dat u nuchter bent. Dat betekent dat u vanaf een bepaald tijdstip niet meer mag eten en drinken. Dit tijdstip wordt bepaald door het moment waarop de ingreep plaatsvindt.

Ingreep in de ochtend (tot 12.00 uur):

- De avond voor de ingreep mag u na 0.00 uur niets meer eten.
- Tot 2 uur voor de ingreep mag u nog wel water, heldere limonade, thee of koffie.

Ingreep in de middag (na 12.00 uur):

- Op de ochtend van de ingreep mag u nog een licht ontbijt nemen, zoals een kop thee en een beschuit met jam.
- Tot 2 uur voor de ingreep mag u nog wel water, heldere limonade, thee of koffie.

Houd rekening met een overnachting

Bereid u voor op een overnachting. Neem extra- en nachtkleding en uw toiletartikelen mee.

Wij adviseren u om waardevolle spullen thuis te laten.

Het ziekenhuis is niet verantwoordelijk voor vermissingen of beschadiging van uw eigendommen.

Aanvullende informatie

Heeft u koorts of koorts gehad vlak voor de opname?

Als u koorts heeft of koorts heeft gehad vlak voor de opname moet u dit melden. U heeft dan namelijk meer kans op een infectie.

Overige informatie

- Uw bloedwaarden worden gecontroleerd. Als u een verminderde nierfunctie heeft, krijgt u voor de ingreep een uur lang een infuus met natriumbicarbonaat. Dit is om uw nieren te beschermen.
- Venogram: soms wil de cardioloog extra onderzoek doen naar de (veneuze) bloeddorstoming. Dit wordt dan met u besproken tijdens het pre-ICD spreekuur.

Dag van de ingreep

Opname

Als u overdag opgenomen wordt gaat u eerst naar het laboratorium voor bloedafname. Daarna meldt u zich op de afgesproken tijd bij de informatiebalie.

Wordt u 's avonds opgenomen, dan meldt u zich bij de afdeling cardiologie. Bloedafname wordt dan op de afdeling geregeld.

Een verpleegkundige verzorgt de opname en geeft u aanvullende informatie. Een arts-assistent of physician assistant komt langs voor een opnamegesprek en een lichamelijk

onderzoek.

Vorbereiding op uw operatie

- U krijgt een infuus in uw arm aan de zijde waar ook de pacemaker wordt geplaatst. Door dit infuus wordt antibiotica toegediend om de kans op wondinfecties zo klein mogelijk te houden.
- Als de ingreep in de ochtend gepland staat, wordt op tijd gewekt. U kunt zich wassen en krijgt een operatiejasje aan.
- U kunt uw eigen medicijnen innemen, behalve eventuele plastabletten en bloedverdunners.
- Het is verstandig om voor de ingreep naar het toilet te gaan.

De ingreep

Het plaatsen van een pacemaker

Bij bepaalde hartritmestoornissen kan er een pacemaker geplaatst worden in het lichaam.

Een pacemaker stimuleert het hart door regelmatig een elektronisch stroomstootje af te geven.

Zo helpt de pacemaker uw hart bij het behouden van een zo normaal mogelijk hartritme. U ligt op de behandelafel en wordt aangesloten op de bewakingsapparatuur.

Naast de cardioloog zijn er nog andere mensen aanwezig om de ingreep goed te laten verlopen.

De operatieplek wordt indien nodig geschoren en daarna gedesinfecteerd. Hierna wordt alles steriel afgedekt met doeken.

De cardioloog begint met het geven van plaatselijke verdoving. Deze prik kan gevoelig zijn.

De cardioloog maakt een snede in de huid op de plaats waar de pacemaker moet komen. En zoekt daarna een bloedvat waarlangs de draden van de pacemaker naar het hart gebracht kunnen worden. Dit kan ongemakkelijk voelen.

Als de draden op de juiste plaats zitten in het hart, worden de draden doorgemeten.

De draden worden daarna vastgemaakt aan de pacemaker.

De cardioloog plaatst vervolgens het apparaatje onder de huid.

Na het schoonmaken van de wond wordt deze gehecht en afgedekt of geplakt met speciale lijm.

Daarna is de ingreep klaar.

De ingreep duurt 1-2 uren

Na de ingreep

Na de ingreep

Op de behandelkamer wordt uw hartritme, bloeddruk en zuurstofgehalte in het bloed gecontroleerd. Als er geen problemen zijn mag u terug naar de afdeling.

Op de afdeling wordt u aan de telemetrie gekoppeld, zodat uw hartritme bewaakt blijft. De verpleegkundige controleert uw wond op bloedingen en meet regelmatig uw temperatuur, hartslag en bloeddruk. Ook wordt een hartfilmpje (ECG) gemaakt. U krijgt pijnstillers. Helpen deze pijnstillers niet voldoende? Geef dit aan bij de verpleegkundige.

U moet twee uur in bed blijven liggen. Hierna mag u weer uit bed. Het is belangrijk om uw linkerarm zoveel mogelijk rust te geven.

De dag na de ingreep komt de pacemakertechnicus langs voor een laatste controle. Ook wordt er een controleröntgenfoto gemaakt.

Niet autorijden

U mag niet zelf autorijden, dus laat u door iemand anders thuisbrengen.

De wond

Een wond gesloten met huidweefsellijm

- De lijm bedekt de wond. Dit ziet eruit als een korstje. Hier mag u niet aan krabben of peuteren.
- Als u last heeft van uw wond door schuren van kleding, dan kunt u de wond bedekken met een pleister of gaasje.
- Houd de wond schoon en droog. U mag wel voorzichtig douchen. De huid rondom de wond daarna voorzichtig droog deppen, niet wrijven.
- De lijm laat vanzelf los na ongeveer na 10 dagen.

Een wond gesloten met een oplosbare hechting

- De wond wordt afgedekt met een pleister. Deze kan 5 dagen blijven zitten.
- Met deze pleister mag u voorzichtig douchen. Wrijf niet over de wond.
- Na 5 dagen mag u de pleister voorzichtig van de huid verwijderen. Eventueel kunt u de pleister vooraf nat maken om het loslaten te vergemakkelijken.
- Bij (heftige) jeuk mag de pleister er eerder af.
- Als de wond droog is, hoeft er geen pleister op.

Controles

Controle na twee weken

Twee weken na uw ontslag heeft u een afspraak met de verpleegkundige voor wondcontrole. Ook is er de gelegenheid om vragen te stellen. Bij problemen kan de cardioloog erbij geroepen worden.

Controle na twee maanden

Na ongeveer twee maanden komt u naar de polikliniek voor de eerste controle bij de pacemakertechnicus. U heeft dan ook een gesprek met de cardioloog.

Jaarlijkse controle bij pacemakertechnicus

Vervolgens komt u ieder jaar bij de pacemakertechnicus voor controle. Bij de pacemakercontrole leest de technicus de pacemaker uit. De technicus kan dan zien of u ritmestoornissen heeft gehad en of de pacemaker toen gewerkt heeft. Verder worden de pacemakerdraden doorgemeten en wordt de spanning van de batterij gecontroleerd.

Mogelijke risico's op complicaties

Mogelijke complicaties

Zoals bij alle medische behandelingen zijn aan de plaatsing van een pacemaker ook risico's verbonden. Zoals:

- Bloeduitstortingen van de huid op de plek van de pacemaker;
- Bloeding in het onderliggend weefsel;
- Infectie van de wond.
- De draad kan losgaan en maakt dan geen contact meer. De draad moet dan opnieuw worden vastgezet.

Wordt het bloedvat gebruikt dat onder het sleutelbeen loopt? Dan is er een klein risico op het krijgen van een klaplong doordat er lucht komt tussen de longbladen. U krijgt de dag na de ingreep een röntgenfoto van uw longen om dit te controleren

Wanneer contact opnemen?

Neem tijdens kantooruren contact op met de verpleegkundig consulent cardiologie bij alle acute problemen aan de wond, zoals:

- Roodheid
- Zwelling
- Pijn
- Koorts (boven de 38°C)
- De wond blijft vochtig
- De wond is open gegaan.

Neem buiten kantoor tijden contact op met de huisartsenpost.

Leefregels

Na de ingreep

- Het is heel belangrijk dat u de eerste zes weken uw linkerarm niet boven de schouder heft.
- U mag de eerste zes weken geen zware dingen tillen. Het duurt ongeveer zes weken voordat de draden goed vastgegroeid zijn en de wond genezen is.
- Let erop dat u uw schouder wel blijft gebruiken, zodat deze soepel blijft.
- U mag de eerste week niet baden.
- U mag de eerste twee weken niet zwemmen of naar de sauna.
- U mag de eerste twee weken niet fietsen.

Autorijden

U mag de eerste twee weken na de ingreep niet autorijden, omdat de wond moet genezen en u moet wennen aan de pacemaker.

Dat u een pacemaker draagt, wordt niet met een aparte code vermeld op uw rijbewijs. U bent echter bij een ongeval alleen juridisch gedekt als het CBR ervan op de hoogte is dat u een pacemaker draagt. Dat kunt u laten weten via een vrijwillige melding. Daarvoor kunt u gebruik maken van een gezondheidsverklaring die u kunt krijgen op het gemeentehuis of kunt invullen op mijn-cbr.nl. Hieraan zijn kosten verbonden.

Wanneer u beroepschauffeur bent, mag u tot twee weken na de implantatie niet rijden. Om toestemming te krijgen voor rijden als beroepschauffeur is altijd een rapport van uw behandelend cardioloog nodig.

Bij overlijden

In geval van overlijden zal de begrafenisondernemer de pacemaker verwijderen. Dit is wettelijk verplicht.

Verdiepende informatie

Meer informatie over uw onderzoek of behandeling

Het vervangen van een pacemaker

De gemiddelde pacemaker gaat zes tot acht jaar mee. Bij controles wordt steeds gekeken hoe lang de pacemaker nog meekan. Als de batterij bijna leeg is, krijgt u een geheel nieuwe pacemaker. De cardioloog sluit de nieuwe pacemaker dan aan op de oude geleidingsdraden. Deze draden gaan meestal veel langer mee dan de pacemaker. Soms worden deze ook vervangen. De oude draden blijven meestal zitten.

Lees meer

U kunt veel medische informatie op het internet vinden. Hieronder volgt een lijstje met interessante en betrouwbare websites:

- [De Nederlandse Hartstichting \(https://www.hartstichting.nl/\)](https://www.hartstichting.nl/)
- [Harteraad \(https://www.harteraad.nl/\)](https://www.harteraad.nl/)